

Ekologiczne Święta Bożego Narodzenia, czyli jakie?

28/11/2018, dodał: **Magda Polańska**

Już od początku grudnia okna wystawowe sklepów kuszą promocjami i przecenami. Kupujemy więcej, wydajemy więcej i więcej zużywamy. Czy w tej świątecznej gorączce możliwa jest zrównoważona, ekologiczna konsumpcja? Warto pamiętać, że proste działania przedświąteczne mogą mieć wpływ na środowisko.

Na „ekologiczne święta” składają się m.in. żywa choinka zamiast sztucznej, potrawy tradycyjne zamiast egzotycznych oraz umiar w wydawaniu pieniędzy. Należy także pamiętać, że wielkie świętowanie to także wielkie śmieci. Obrońcy środowiska namawiają, by jak najczęściej kupować produkty „na wagę” i używać opakowań wielorazowego użytku. Wybierając opakowania prezentów można kupić papier z recyklingu lub użyć torby czy opakowania, które już mamy. To ważne, bo rocznie każdy z nas produkuje średnio ok. **300 kg śmieci**, a co trzeci śmieć w koszu to opakowanie. By to zmienić, trzeba pamiętać o zasadzie 3R - reduce, reuse, recycle, czyli: ograniczaj, używaj ponownie, odzyskuj.

Porządki

Zwolennicy ekologii podczas sprzątania wracają do starych i sprawdzonych sposobów na czyszczenie powierzchni bez użycia silnych i często szkodliwych detergentów. Do świątecznych porządków w stylu eko przydadzą się soda, ocet winny lub spirytusowy, oliwa z oliwek, cytryna i woda.

Sporządźmy z nich preparaty do czyszczenia szkła, podłóg, dywanów czy mycia łazienki, a przy okazji ochronimy ręce i płuca przez działaniem silnej chemii.

Ekologiczne prezenty

Tuż przed świętami dominują nerwy i pośpiech. Za każdym razem, gdy wchodzimy do sklepu po gwiazdkowe zakupy, większość z nas zapomina o zdrowym rozsądku i o odpowiedzialności jaka kryje się za naszymi konsumenckimi decyzjami. Organizacje ekologiczne podpowiadają, by nie ulegać emocjom i unikać kupowania np. egzotycznych zwierząt. Warto nabywać produkty ze znakiem i napisem Fair Trade – to deklaracja sprzeciwu wobec nieludzkiego traktowania innych. Taki symbol oznacza m.in., że produkt powstał w miejscu, gdzie wykluczona jest praca dzieci i niewolników, zapewnione są co najmniej ustawowe minimalne w danym kraju płace, gdzie dba się o środowisko naturalne.

Mnożenie przedmiotów i kupowanie wytworów masowej produkcji raczej kłóci się z filozofią ekologicznego życia. Wybierając prezenty, zastanówmy się więc, czy nasi bliscy rzeczywiście potrzebują kolejnego kubka lub pary skarpetek. Dużo ciekawsze i znacznie bardziej ekologiczne będą więc prezenty z pomysłem, na przykład samodzielnie wykonane słodycze i smakołyki albo bilety czy kupony, pozwalające w miły sposób spędzić czas. Jeżeli natomiast mamy trochę wolnego czasu, to podarunki można zrobić własnoręcznie. Klasyka to wydziergany na drutach szalik lub zestaw konfitur domowej roboty. Jest to rozwiązanie dla tych, którzy nie lubią zakupów i cenią proste pomysły - od serca.

Choinka - sztuczna czy prawdziwa?

Sztuczne choinki są trwałe i wielorazowe. Sięgając po nie nie przyczyniamy się do masowej wycinki drzew. Tyle tylko, że plastik, po wykorzystaniu, rozkłada się w ziemi 500 lat. Czy wybór prawdziwej choinki będzie lepszy? To pytanie stawia sobie wielu z nas w trakcie przygotowań świątecznych. Ekolodzy radzą, by odwieczny dylemat: choinka sztuczna czy prawdziwa, rozstrzygać zawsze na korzyść żywego drzewka, które ulega biodegradacji. Sztuczna choinka po wyrzuceniu długo się rozkłada, a jej produkcja pochłania ogromne ilości energii. Sztuczna choinka może być przyjaźniejsza środowisku od prawdziwej, warunkiem jest jednak używanie jej przez co najmniej 12 lat. Może wydawać się to paradoksalne, jednak aktualnie uznaje się, że prawdziwa choinka jest bardziej przyjazna środowisku. Statystyki pokazują, że 98 proc. świątecznych choinek pochodzi ze specjalnie prowadzonych upraw. Pozostałe 2 proc. to nielegalna wycinka lasów. Jeśli więc kupujemy żywe drzewko, warto sprawdzić źródło pochodzenia. Choinki pochodzące z legalnych upraw posiadają odpowiednie etykiety i zwykle, tuż po wycięciu, zastępuje się je nowymi sadzonkami. Jeśli sami planujemy posadzenie choinki po świętach w ogrodzie warto szukać takich, które są do tego celu przeznaczone. Jednakże nie każde drzewko kupione w doniczce nadaje się do posadzenia. Problemem okazują się korzenie, które są po prostu za krótkie, żeby przyjąć się w ziemi.

Sposobem na ekologiczne święta i alternatywą dla żywej choinki może być oryginalna dekoracja w jej kształcie, wykonana z recyklingowych materiałów: z kartonu, drewna, papieru itp. Jeśli lubimy bawić się stolarką, możemy taką choinkę wykonać sami z gałązek lub palet. Jeśli brak nam tego typu umiejętności, oryginalne ozdoby dostaniemy na przedświątecznych eko-targach.

Oświetlenie

Trudno wyobrazić sobie Święta Bożego Narodzenia bez lampek, które dodatkowo rozświetlą te najkrótsze dni roku, warto jednak poszukać lampek energooszczędnych. Najlepszym rozwiązaniem są diody LED, które słyną z małego apetytu na prąd. W testach Consumer Reports LED-y zużyły od 1 do 3 kWh. Tradycyjne lampki pochłonęły od 12 do 105 kWh. Jest to dość spora oszczędność biorąc

pod uwagę, że niektórzy mają choinki świecące całe dni i noce.

Mniej egzotyki - więcej tradycji

Przygotowania do świąt warto zacząć od zaplanowania zakupów dotyczących potraw, które pojawiają się na stole, ponieważ jest to czas, w którym marnuje się dużo żywności. Pomocne może być przygotowanie listy produktów, tak aby uniknąć niepotrzebnych zakupów, podejmowanych pod wpływem chwili. Kupując jedzenie na świąteczny stół, trzeba pamiętać o odległości, jaką pokonuje żywność zanim trafi na talerz. Im więcej tzw. food miles, tym większe koszty transportu i szkód, jakie one wyrządza, a mniejsze wartości odżywcze. Dlatego warto przyjąć zasadę „mniej egzotyki - więcej tradycji”, tym bardziej że tradycyjny stół wigilijny w Polsce nigdy nie ugiął się od nadmiaru jedzenia z drugiego końca świata. Dlatego warto zwrócić uwagę na nasze tradycyjne potrawy, takie jak pierogi z kapustą, barszcz czerwony czy bigos z grzybami, których składniki znajdziemy w każdym mniejszym sklepie.

Podczas świąt nie należy zapomnieć o podstawowych zasadach ekologii: segregacji odpadów, zgniataniu butelek i puszek czy oszczędzaniu wody i prądu. Niepotrzebne już elektroprzemy, które zostały zastąpione nowymi produktami, powinny zostać oddane do przeznaczonych do tego celu punktów lub zgłoszone do obioru przez uprawnione podmioty. Recykling jednego telefonu oszczędza energię potrzebną do oglądania telewizji przez ponad 7 dni na okrągło. Jeśli chcemy żyć w przyjaznym nam otoczeniu, pamiętajmy o ekologicznych postawach i cieszymy się Świątami Bożego Narodzenia spędzonymi również w harmonii ze środowiskiem.

Małgorzata Leśniak

Źródło:

1. Ekologia.pl na podstawie PAP - Nauka w Polsce, Viva!, Klub Gaja
2. <https://www.morizon.pl/blog/ekologiczne-swiet/>
3. <http://www.green-projects.pl/ekologiczne-swiet-bozego-narodzenia/>
4. <https://dziecisawazne.pl/dlaczego-naturalna-choinka-jest-bardziej-przyjazna-srodowisku-niz-sztuczna/>
5. <http://naukawpolsce.pap.pl/aktualnosci/news%2C412501%2Cekolog-dla-srodowiska-lepsza-jest-choinka-naturalna-niz-sztuczna.html>
6. <https://ulicaekologiczna.pl/umysl-i-cialo/ekologiczne-boze-narodzenie-nic-prostszego>

